ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

កំណត់ហេតុ
កិច្ចប្រជុំលើកទី១ក្រុមបច្ចេកទេស

ឆ្នាំពីរពាន់ដប់បួន ខែមករា ថ្ងៃទីម្ភៃពីរ វេលាម៉ោងប្រាំបី និងសាមសិបនាទី នៅសណ្ឋាគារ សូហ្វីតែល ភូគីត្រា រាជធានីភ្នំពេញ មានកិច្ចប្រជុំលើកទី៤ នៃក្រុមប្រឹក្សាយោបល់សម្រាប់ការងាររេដ+កម្ពុជា ក្រោមអធិបតីភាព សហប្រធាន លោកសៀក សុផាត ជាតំណាងក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ និងលោក អ៊ុយ កាម៉ាល់ ជាតំណាងលេខាធិការដ្ឋានរេដ+កម្ពុជា។ កិច្ចប្រជុំនេះរៀបចំឡើងដោយលេខាធិការដ្ឋានរេដ+ ដោយមានអ្នកចូលរួមសរុបចំនួន ២៣នាក់ រួមមាន៖ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សា ១៥នាក់ បុគ្គលិកលេខាធិការដ្ឋាន ៧នាក់ និងអ្នកធ្វើបទបង្ហាញពីលេខាធិការដ្ឋាន UNFCCC ១នាក់។

កិច្ចប្រជុំគឺផ្តោតទៅលើ៖ (១)ការពិនិត្យកំណត់ហេតុកិច្ចប្រជុំលើកទី៣ (២)ការពិនិត្យ និងពិភាក្សាទៅលើប្រធានបទ និងឯកសារពិភាក្សាក្នុងកិច្ចប្រជុំលើកទី៣ របស់ក្រុមការងាររេដ+កម្ពុជា (៣)ការពិនិត្យឡើងវិញពីការបំពេញតួនាទីជាក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ផង និងជាក្រុមបច្ចេកទេសផង និង (៤)ការពិនិត្យ និងពិភាក្សាទៅលើផែនការយន្តការលំហូរព័ត៌មាន និងការផ្តល់យោបល់ត្រឡប់របស់ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់។

<u>(ព័ត៌មានបន្ថែមសូមអាន: ឧបសម្ព័ន្ធទី០១ បញ្ជីឈ្មោះអ្នកចូលរួម និងឧបសម្ព័ន្ធទី០២ របៀបវារៈ)</u>

មតិចាប់ផ្តើមបើកអង្គប្រជុំ

កិច្ចប្រជុំបានចាប់ផ្តើមដោយមានមតិស្វាគមន៍បើកអង្គប្រជុំ របស់សហប្រធានក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ និងអនុប្រធានលេខាធិការដ្ឋានរេដ+កម្ពុជា។

លោកបណ្ឌិត សៀក សុផាត មានការសាទរចំពោះវត្តមានអ្នកចូលរួមនៅថ្ងៃនេះ។ លោកសង្ឃឹមថា កិច្ចប្រជុំនឹងពិភាក្សា ទៅលើផែនការប្រឹក្សាយោបល់របស់ក្រុមនីមួយៗ ដែលបានរៀបចំក្នុងវគ្គបណ្តុះ បណ្តាល ដែលបានរៀបចំសម្របសម្រួលដោយរីខូហ្វស (RECOFTC) ដើម្បីធ្វើការសម្រេចឲ្យបានឆាប់រហ័ស។

លោក អ៊ុយ កាម៉ាល បានគាំទ្រយោបល់លោកបណ្ឌិត សៀក សុផាត និងបន្ថែមចំនុចនេះទៅលើរបៀបវារៈកិច្ចប្រជុំក្រុមការងាររេដ+។ ប្រធានបទសំខាន់នៃកិច្ចប្រជុំក្រុមការងាររេដ+ នឹងមានបង្ហាញអំពី

ជម្រើសនៃការអនុវត្តគម្រោងវេជ+ទាំងបីប្រភេទគឺ៖ (១)វេជ+ផ្អែកតាមគម្រោង (Project Based) (២)វេជ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ និង (៣)វេជ+ថ្នាក់ជាតិ។ គម្រោងវេជ+ទាំងបីប្រភេទ សុទ្ធតែមានចំណុចវិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមាន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការចំណាយ ពេលវេលា និងវិធីសាស្ត្រនៃការអនុវត្ត។ ដូចមាននៅក្នុងឯកសារចែកជូន សមាជិកទាំងអស់នឹងអាចយល់បាន ពីភាពខុសគ្នានៃគម្រោងវេជ+ទាំងបីប្រភេទ ដូច្នេះកិច្ចប្រជុំគួរពិនិត្យ និងផ្តល់យោបល់ ថាតើគម្រោងវេជ+ប្រភេទណាមួយសមស្របបំផុតសម្រាប់កម្ពុជា។

កិច្ចប្រជុំ

១. ការពិនិត្យកំណត់ហេតុកិច្ចប្រជុំលើកទី៣

លោក លន់ គឹមហ៊ី បានបញ្ជាក់ថា កំណត់ហេតុកិច្ចប្រជុំលើកទី៣ បានពិនិត្យ និងចុះហត្ថលេខាដោយសហប្រធានទាំងពីរ ដូច្នេះការកែសម្រួលលើកំណត់ហេតុ អាចធ្វើទៅបាននៅពេលដែលលេខាធិការដ្ឋាន ព្រាង និងផ្ញើជូនសុំយោបល់កែសម្រួល។

សំណួរចម្លើយនិងកិច្ចពិភាក្សា

លោក វ៉ា មឿន រំលឹកថាកិច្ចប្រជុំកន្លងមក បានសម្រេចថា រាល់កិច្ចប្រជុំត្រូវមានប្រធានអង្គប្រជុំប្តូរវេនដើម្បីសម្របសម្រួលកិច្ចប្រជុំ តើការសម្រេចនេះត្រូវបន្តអនុវត្ត ឬ លែងមានសុពលភាព?

ការសម្រេចនេះបានអនុវត្ត នៅកិច្ចប្រជុំលើកទីពីរ ប៉ុន្តែប្រធានអង្គប្រជុំប្តូរវេន(លោកវ៉ា មឿន) អវត្តមាន សមាជិកជំនួសសុំ ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាយោបល់(លោក សៀក សូផាត)ជួយសម្របសម្រួល។ ដោយសារសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ខ្លះ ហាក់ដូចជាពុំមានការជឿជាក់សមត្ថភាពខ្លួន ក្នុងការដឹកនាំកិច្ចប្រជុំ និងម្យ៉ាងទៀតអង្គប្រជុំមិនបានចាត់តាំងប្រធានអង្គប្រជុំប្តូរវេន ដូច្នេះការសម្រេចនេះមិនបានអនុវត្តរហូតមក។ ប៉ុន្តែវាជាការប្រសើរ ប្រសិនបើការសម្រេចនេះបានអនុវត្ត និងដំណើរការបានល្អ ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ នឹងមានភាពរឹងមាំ ដឹកនាំ សម្របសម្រួល កត់ត្រា និងរៀបចំកិច្ចប្រជុំដោយខ្លួនឯងដោយមិនបាច់ពឹងផ្អែកលើលេខាធិការដ្ឋានវេជ+ជួយសម្របសម្រួលរាល់កិច្ចប្រជុំ។

លោក សៀក សូផាត ផ្តល់យោបល់ថា គំនិតដែលបានលើកឡើងពិតជាមានសារសំខាន់។ ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ ត្រូវធានាថាអាចដំណើរការ និងអនុវត្តបានដោយឯករាជ្យ ដោយមិនចាំបាច់មានជំនួយសម្របសម្រួលពីលេខាធិការដ្ឋាន។ ដូច្នេះ ត្រូវផ្លាស់ប្តូរ អ្នកដឹកនាំអង្គប្រជុំ ក្នុងកិច្ចប្រជុំនីមួយៗ។លោក

សៀក សូផាត បានលើកសំណួរថា ប្រសិនបើក្រុមក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ ត្រូវការលេខាម្នាក់ ដើម្បីជួយការងារនេះ តើលេខាធិការដ្ឋាន អាចជួយផ្តល់ថវិកាគាំទ្របានដែរឬទេ?

លោក វ៉ា មឿន បានបញ្ជាក់ថា ការជ្រើសរើសប្រធានសម្របសម្រួលកិច្ចប្រជុំ តែងមានការលំបាក សមាជិកខ្លះមានការរវល់ច្រើន និងខ្លះទៀតគិតថាពុំមានសមត្ថភាព ដូច្នេះប្រសិនបើមិនចាំបាច់ យើងមិនបាច់ឲ្យមានប្រធានសម្រាប់កិច្ចប្រជុំទេ។

កញ្ញា តេង រិទ្ធីនី ផ្តល់មតិថា យើងគួរតែមានប្រធានប្តូរវេនសម្របសម្រួលអង្គប្រជុំ ដើម្បីជានាឲ្យមានការចូលរួម ផ្តល់ឱកាសដល់ការអនុវត្តការសម្របសម្រួល ពង្រឹងសមត្ថភាព និងមានឯកភាព នៅពេលដែលលេខាធិការដ្ឋានដកខ្លួនចេញ ។

លោកសៀក សូផាត និង លោក អ៊ុយ កាម៉ាល បានគាំទ្រយោបល់ កញ្ញា រិទ្ធីនី។ លោក អ៊ុយ កាម៉ាល ក៏បានបន្ថែមថា កន្លងមកយើងបានបោះឆ្នោតជ្រើសរើសប្រធាន អនុប្រធាន និងលេខា សម្រាប់ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ ប៉ុន្តែមិនទាន់បានកំណត់អាណត្តិ(ប៉ុន្មានឆ្នាំ)។ ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ ក៏មានរចនាសម្ព័ន្ធមួយច្បាស់លាស់រួចហើយដែរ ដោយឡែកលេខាធិការដ្ឋាន គឺមានតួនាទី ជាអ្នកជួយរៀបចំសិក្ខាសាលា ឬ កិច្ចប្រជុំប៉ុណ្ណោះ។ ការសម្រេចឲ្យមានប្រធានប្តូរវេនដឹកនាំអង្គប្រជុំជាការប្រសើ ដើម្បីឲ្យសមាជិកមានឱកាសរៀនសូត្រពីការរៀបចំ និងដឹកនាំកិច្ចប្រជុំ ចំណែកលេខាធិការដ្ឋាន គ្រាន់តែជួយកោះអញ្ជើញ និងរៀបចំកិច្ចប្រជុំ។ ក្នុងកិច្ចប្រជុំនីមួយៗ ប្រធានប្តូរវេនដឹកនាំអង្គប្រជុំ អាចស្នើសុំសមាជិកម្នាក់ធ្វើកំណត់ត្រា និងរបាយការណ៍ផ្សេងៗ ប៉ុន្តែប្រធាននឹងជួយពិនិត្យកំណត់ត្រា និងរបាយការណ៍ ឬ ការសម្រេចនានា ដែលនឹងដាក់ជូនលេខាធិការដ្ឋាន ដើម្បីពិនិត្យ និងសម្រេច។ ចំពោះផែនការប្រឹក្សាយោបល់របស់ក្រុមនីមួយៗ ដែលបានដាក់ស្នើសុំគាំទ្រថវិកា គឺនៅមិនទាន់ដឹងច្បាស់ពីរបៀបនៃការផ្តល់ និងការចាយវាយថវិកានៅឡើយទេ។

ចុងបញ្ចប់កិច្ចប្រជុំ បានសម្រេចឲ្យមានប្រធានប្តូរវេនសម្របសម្រួលអង្គប្រជុំ។ ការជ្រើសរើសនឹងយកតាមលំដាប់លេខរៀងនៃបញ្ជីឈ្មោះក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ ដែលមានភ្ជាប់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី០១។ សហប្រធាននឹងជួយសម្របសម្រួលបន្ថែម ប្រសិនបើប្រធានប្តូរវេន នៅមិនទាន់មានសមត្ថភាពល្អ។

លោកលន់ គឹមហ៊ី បានសួរបញ្ជាក់ថា បើមានប្រធានប្តូរវេនសម្របសម្រួលអង្គប្រជុំ តើសហប្រធានអង្គប្រជុំ នឹងមានតួនាទីយ៉ាងដូចម្តេច?

ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានេះ លោក អ៊ុយ កាម៉ាល ក៏បានលើកសំណួរថា ហាក់ដូចជាមិនទំនង ដែលលោកជាសហប្រធានអង្គប្រជុំផង និងជាអនុប្រធានលេខាធិការដ្ឋានផង ជាអ្នកចុះហត្ថលេខា លើ

កំណត់ហេតុកិច្ចប្រជុំ ដែលត្រូវដាក់ជូនលេខាធិការដ្ឋាន។ ដូច្នេះ លោកបានសំណូមពរថា កំណត់ហេតុកិច្ចប្រជុំ គួរមានត្រឹមតែហត្ថលេខា សហប្រធានតំណាងក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ជាការត្រឹមត្រូវ។

បញ្ហានេះកិច្ចប្រជុំ បានសម្រេចថា កំណត់ហេតុនៃកិច្ចប្រជុំ នឹងចុះហត្ថលេខាតែអ្នកធ្វើកំណត់ត្រា និងសហប្រធានតំណាងក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ជាការស្រេច។

២. ការពិនិត្យ និងពិភាក្សាទៅលើប្រធានបទ និងឯកសារពិភាក្សា នៃកិច្ចប្រជុំក្រុមការងាររេដ+កម្ពុជា

លោក លន់ គឹមហ៊ី បានធ្វើបទបង្ហាញ ដែលផ្តោតទៅលើប្រធានបទរេដ+នៅថ្នាក់ផ្សេងៗគ្នា៖ គឺ រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង(Project) រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ (Subnational) និង/ឬ រេដ+ថ្នាក់ជាតិ (National) (ព័ត៌មានបន្ថែមសូមអានឧបសម្ព័ន្ធទី០៣)

ការពិភាក្សា និងផ្តល់យោបល់៖

ការពិភាក្សាបានផ្តោតទៅលើការចែករំលែកព័ត៌មាន និងការទទួលយកផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ពីក្រុមនីមួយៗ។ សមាជិកភាគច្រើន មិនទាន់បានចែកចាយព័ត៌មានទៅក្រុមរបស់ខ្លួនទេ ដោយសារៈ

- *បារម្ភណ៍ពីការអនុញ្ញាតក្នុងការផ្សព្វផ្សាយ ទៅក្រុមរបស់ខ្លួន ព្រោះពុំមានលិខិតបញ្ជាក់ពីអត្តសញ្ញាណរបស់ខ្លួន*
- *មានការលំបាកក្នុងការផ្សព្វផ្សាយ ដោយសារចំណេះដឹងរបស់ខ្លួននៅមានកម្រិត*
- *មិនទាន់មានយន្តការផែនការច្បាស់លាស់សម្រាប់ក្រុម*
- *ពុំមានថវិកាគាំទ្រសកម្មភាពចែកចាយព័ត៌មាន ពិគ្រោះយោបល់ និងព័ត៌មានត្រឡប់។*

សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ ព្រួយបារម្ភណ៍ថា ប្រសិនបើការត្រៀមលក្ខណៈ និងការអនុវត្ត រេដ+មានភាពយឺតយ៉ាវ ព្រៃឈើនឹងអាចបាត់បង់អស់ ដោយសារសកម្មភាពបទល្មើសបច្ចុប្បន្ន ដែលជាហេតុនាំឲ្យពួកគាត់មានភាពស្ទាក់ស្ទើរ និងមានភាពស្រពិចស្រពិល ក្នុងការផ្សព្វផ្សាយអំពីរេដ+។

លោក អ៊ុយ កាម៉ាល បានពន្យល់បន្ថែមថា កន្ទងមកកម្ពុជា បានតាំងចិត្តអនុវត្ត ការកាត់បន្ថយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ តាមពិធីសារក្យូតូ (Kyoto Protocol) ដែលជាឯកសាច្បាប់មួយនៅក្នុងសន្និសីទកំពូលស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលហៅក្របខណ្ឌសហប្រជាជាតិ ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(UNFCCC)។ ក្រោមពិធីសារក្យូតូ គឺមានការបែងចែកបណ្តាប្រទេស ជាពិសេសប្រទេសឧស្សាហកម្ម ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចក្នុងការកាត់បន្ថយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដែលរួមមានបីយន្តការៈ (១)យន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត(CDM) (២)យន្តការអភិវឌ្ឍន៍រួមគ្នា និង(៣)យន្តការដូរញដូរក្នុងចំណោម

ប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍។ ជាអនុសាសន៍ នៅក្រោមពិធីសារក្យូតូ អ្វីដែលសមស្របបំផុតសម្រាប់អនុវត្តន៍នៅកម្ពុជាកន្លងមក គឺយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត ដែលនៅក្នុងនោះគម្រោងទាក់ទងនឹងព្រៃឈើក៏បានដាក់នៅក្រោមយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាតនេះផងដែរ ប៉ុន្តែមិនអាចធ្វើទៅបាន ដោយសារតែនិយមន័យ និងលក្ខខណ្ឌ មួយចំនួន។ ម្យ៉ាងទៀតនៅក្នុងគម្រោង CDM គឺចែងមកមិនអាចអនុវត្តន៍បាន។ ក្រោយមកក្រោមយន្តការUNFCCC ក្រោមយន្តការអភិវឌ្ឍន៍ស្អាត ក៏បានបង្កើតគម្រោងរេដ+នេះឡើង។ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំ COPទី១៦ នៅទីក្រុងបាលី ប្រធានាធិបតីឥណ្ឌូនេស៊ីបានមានប្រសាសន៍ថា ព្រៃឈើមិនមែនជាទ្រព្យសម្បត្តិ របស់ជនជាតិណាមួយនោះទេ ប៉ុន្តែជាសម្បត្តិពិភពលោក។ មានន័យថាព្រៃនៅប្រទេសគាត់មិនមែនត្រូវតែការពារដោយប្រជាជនឥណ្ឌូនេស៊ីនោះទេ តែត្រូវតែការពារដោយពិភពលោក និងមានការបរិច្ចាក ដែលនេះជាលទ្ធផលនាំឲ្យមានកម្មវិធីរេដ+កើតឡើង។ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំCOPទី១៩ មានការសម្រេចជាច្រើន ដែលគាំទ្រដល់កម្មវិធីរេដ+ ហើយការសម្រេចទាំងនេះ មានទំនោរទៅរកការអនុវត្តរេដ+ នៅថ្នាក់ជាតិ ឬ នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

កន្លងមកកម្ពុជាយើង បានអនុវត្តគម្រោងរេដ+នៅឧត្តរមានជ័យ និងគម្រោងរេដ+នៅសីម៉ា គឺអនុវត្តតាមវិធីសាស្ត្រ និងយន្តការទីផ្សារកាបូនស្ម័គ្រចិត្ត ដែលការអនុវត្តគម្រោងនីមួយៗ អាចមានការប្រែប្រួល និងខុសគ្នាពីមួយទៅមួយ។ ប្រសិនបើយើងសម្រេចថា អនុវត្តរេដ+នៅថ្នាក់ជាតិ ឬ ក្រោមជាតិ គឺយើងត្រូវអនុវត្ត ទៅតាមវិធីសាស្ត្រ និងយន្តការ UNFCCC ដែលទាមទារនូវចំណេះដឹង និងថវិកា ក្នុងការរៀបចំឲ្យបានគ្រប់តម្រូវការដែលបានកំណត់។

លោក អ៊ុយ កាម៉ាល ក៏បានបន្ថែមថា ទាក់ទងនឹងថវិកាទីផ្សារកាបូន គឺមានជប៉ុន ចិន និងកូរ៉េ។ ប៉ុន្តែក្រោមយន្តការកាបូនរួមគ្នា (JCM/Joint Credit Mechanism) មានតែជប៉ុនមួយទេ ដែលយកពិធីសារក្យូតូមកអនុវត្ត ដោយចុះហត្ថលេខាទ្វេភាគីជាមួយបណ្តាប្រទេសជាដៃគូ។ បច្ចុប្បន្ន ជប៉ុនបានចុះហត្ថលេខាជាមួយប្រទេសមួយចំនួនដូចជា៖ វៀតណាម បង់ក្លាដេស ម៉ុងហ្គោលី ឡាវ ។ល។ ដោយឡែកកម្ពុជាកំពុងរៀបចំឯកសារ ដែលការអនុវត្តត្រូវមានការពិភាក្សាឲ្យបានច្បាស់លាស់ ពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់បញ្ចូលទាំងវិស័យព្រៃឈើក្នុងការអនុវត្ត។ នៅពេលប្រទេសកម្ពុជា ចុះហត្ថលេខា ជាមួយជប៉ុនក្រោមយន្តការ JCM មិនមែនមានតែវិស័យព្រៃឈើនោះទេ វិស័យនានាក៏ត្រូវចូលរួមចំណែក ដើម្បីជួយកាត់បន្ថយឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ផងដែរ។ ក្នុងករណីកម្ពុជាចុះហត្ថលេខាJCM ជប៉ុននឹងផ្តល់ថវិកាសម្រាប់ជួយគាំទ្រសម្រាប់អនុវត្តគម្រោងរេដ+។ ដូច្នេះ ថវិកាទីផ្សារកាបូន ជប៉ុនមានយន្តការមួយ កូរ៉េក៏មានយន្តការមួយ ហើយប្រទេសចិនក៏ចង់បង្កើតទីផ្សារកាបូនមួយផងដែរ។

លោក គឹម ណារុង្គ៖ កម្ពុជាស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលត្រៀមលក្ខណៈរេដ+ ដូច្នេះការអនុវត្តគម្រោងសាកល្បង នៅឧត្តរមានជ័យ និងនៅសីម៉ា ជាការរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ដើម្បីផ្តល់បទពិសោធន៍ទាក់ទងនឹងការអនុវត្តនៅមូលដ្ឋាន ប្រសិនបើយើងមិនមានគម្រោងសាកល្បងនេះទេ យើងនឹងមិនអាចឆ្លុះបញ្ចាំងនូវរាល់បញ្ហា និងការលំបាកដែលកើតឡើងក្នុងពេលអនុវត្តន៍នោះទេ។ ឧទាហរណ៍៖ យន្តការចែករំលែកផលប្រយោជន៍ យើងមានការស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការសម្រេច ដោយសារគម្រោងមិនទាន់ដល់ដំណាក់កាលលក់កាបូន និងបានសាកល្បងចែករំលែកផលប្រយោជន៍នៅឡើយ។

៣. បទបង្ហាញស្តីពី UNFCCC រេដ+

លោក Dirk Nemitz មន្ត្រីកម្មវិធីនៃលេខាធិការដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ បានធ្វើបទបង្ហាញ ដែលផ្តោតទៅលើ៖ រចនាសម្ព័ន្ធនៃរេដ+ និងសេចក្តីសម្រេចពីសន្និសីទបណ្តាប្រទេសជាភាគី។
(ព័ត៌មានបន្ថែមសូមអានឧបសម្ព័ន្ធទី០៤)

សំណួរ និងចម្លើយ

សំណួរទី១៖ ក្នុងកិច្ចប្រជុំ COP តើមានសំណួរផ្តោតលើសិទ្ធិជនជាតិដើមភាគតិចដែរឬទេ?

ប្រហែលជាពាក់កណ្តាលនៃប្រទេសដែលបានចូលរួម បានសំណូមពរឲ្យ មានការបញ្ចូលនូវចំណុចនេះ។ តួយ៉ាងនៅ ប្រទេសហ្វីលីពីន ដែលមានតំណាងមួយជាជនជាតិដើមភាគតិច ជាសហប្រធាននៃកិច្ចប្រជុំ។ អ្នកចូលរួម គឺជាតំណាងប្រទេស និងតំណាងអង្គការនានា។ ការពិភាក្សាគឺធ្វើឡើងនៅក្នុងវេទិកាបើកទូលាយជាច្រើនដោយឡែកពីគ្នា ប៉ុន្តែមិនមែនពិភាក្សានៅក្នុងកិច្ចប្រជុំរួមនោះទេ។

សំណួរទី២៖ តើប្រទេសណាខ្លះដែលទទួលស្គាល់ និងឯកភាពទៅលើលក្ខខណ្ឌ ឬ គោលការណ៍ណែនាំ ដែលបានសម្រេចដោយ UNFCCC? តើគោលការណ៍ណែនាំនោះ មានសុពលភាពប៉ុន្មានឆ្នាំ ដែលតម្រូវឲ្យអនុវត្តន៍តាម? តើមានចំណុចឯកភាពណាខ្លះ ពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្តល់ថវិកាដល់ប្រទេសកំពុងអនុវត្តន៍រេដ+? និងមានចំណុចណាខ្លះដែលមិនទាន់មានការឯកភាពគ្នា?

ចំពោះគោលការណ៍ណែនាំទៅលើការវាស់វែង ត្រូវមានការយល់ព្រមពីប្រទេសជាសមាជិកទាំង៩៤ បើមិនដូច្នោះទេ លេខាធិការដ្ឋាន UNFCCC នឹងសាកសួរយោបល់ប្រទេសដែលមិនយល់ព្រម។ នៅឆ្នាំ២០០៧ យោងតាមកិច្ចព្រមព្រៀងកេនគូន (CANCUN) ក៏បានពិភាក្សាលើការបង់ថវិកានោះដែរ។ ចំពោះការអនុវត្ត ស្ថិតក្នុងការពិភាក្សានៅឡើយ មិនទាន់បានសម្រេចអ្វីនោះទេ។ មានភាពប្រឈមពីរ

គឺ (១)ការបង្កើតកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុថ្មី និង(២)ការវាស់វែងកម្រិតយោង។ មានប្រទេសតិចតួចបំផុតដែលបានវាស់កម្រិតយោង និងមានការលំបាកដោយសារត្រូវការបច្ចេកទេសពាក់ព័ន្ធនឹងប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព និងការវាស់វែងព្រៃឈើ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យវឌ្ឍនភាព នៃការអនុវត្តរេដ+នៅប្រទេសនានាមានភាពខុសគ្នា។ ប្រទេសកម្ពុជា គឺស្ថិតនៅក្នុងជំហានទី១នៅឡើយទេ។

សំណួរទី៣៖ យើងបានដឹងថាថវិការេដ+អាចនឹងកំណត់បានច្បាស់រហូតដល់ឆ្នាំ២០២០ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះ ការបាត់បង់ព្រៃឈើកំពុងបន្ត និងមានការកើនឡើង។ ដូច្នេះ តើ UNFCCC មានថវិកាជួយគាំទ្រគម្រោងតូចៗ ដើម្បីទប់ស្កាត់បញ្ហាបាត់បង់ព្រៃឈើដែរឬទេ?

ជាទូទៅប្រទេសនីមួយៗ មានតួនាទីសំខាន់ក្នុងការពិនិត្យ និងពិចារណាទៅលើការផ្តល់ថវិកាអនុវត្តរេដ+នៅប្រទេសរបស់ខ្លួន ជាពិសេសការផ្តល់ទៅឲ្យសហគមន៍ផងដែរ ដើម្បីចូលរួមទប់ស្កាត់បញ្ហាបាត់បង់ព្រៃឈើ។ UNFCCC ពុំមានតួនាទីធ្វើកិច្ចការងារផ្ទាល់ជាមួយនឹងការទប់ស្កាត់បញ្ហាបាត់បង់ព្រៃឈើនោះទេ។ បញ្ហានេះ តម្រូវឲ្យប្រទេសនីមួយៗជាភាគីអនុវត្តត្រូវគិតគូរពិចារណាទៅតាមគោលនយោបាយរបស់ខ្លួន ។

សំណួរទី៤៖ សូមជួយបកស្រាយបញ្ជាក់ ព្រោះថារហូតដល់ឆ្នាំ២០២០ ទើបមានថវិកាឥណទានកាបូនពីយន្តការ UNFCCC ប៉ុន្តែបច្ចុប្បន្នគម្រោងរេដ+នៅឧត្តរមានជ័យ និងនៅសីម៉ា មានទីផ្សារកាបូនតូចៗចង់ទិញ។ សំណួរសួរថា តើថវិកាអ្នកទិញបានមកពីណា? ថវិកាដែល UNFCCC មានប្រភពមកពីណា?

UNFCCC គឺមិនមែនជាស្ថាប័នផ្តល់ថវិកានោះទេ ប្រភពថវិកាគឺមូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង (Green Climate Fund) ដែលធ្វើការពិនិត្យរាល់ការអនុវត្តគម្រោងនីមួយៗ។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៧ គេបានពិភាក្សារួចហើយថានឹងបន្តផ្តល់មូលនិធិទៅលើការអនុវត្តជំហានទី៣។ ចំពោះគម្រោងតូចៗ គឺមានតាំងពីឆ្នាំ២០០២ ហើយចំពោះUNFCCC គឺគេផ្តោតទៅលើគម្រោងថ្នាក់ជាតិ និងគម្រោងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ជាជាងគម្រោងតូចៗ។

សំណួរទី៥៖ ការដាក់ជូនកម្រិតគោល(យោង)របស់ប្រទេសនីមួយៗទៅ UNFCCC តើត្រូវធ្វើនៅពេលណា និងដោយរបៀបណា?

រៀងរាល់ឆ្នាំ ប្រទេសនីមួយៗអាចដាក់ជូនកម្រិតគោល(យោង)ទៅ UNFCCC ។ ចំពោះគោលការណ៍ណែនាំ ពាក់ព័ន្ធនឹងកម្រិតគោល គឺគិតជាតោន CO_2។ ចំពោះពេលវេលានៃការដាក់ជូនកម្រិតគោលទៅ UNFCCC អាស្រ័យលើប្រទេសផ្ទាល់ខ្លួនជាអ្នកកំណត់ ទៅតាមស្ថានភាព និងសមត្ថភាព។

កម្រិតគោល គឺគេពិនិត្យទៅលើប្រវត្តិនៃការបាត់បង់ព្រៃឈើ ដោយផ្តោតលើទំហំផ្ទៃដី និង ការថយចុះគុណភាពព្រៃឈើ ដើម្បីវាស់វែងកម្រិត និងនិន្នាការនៃការបាត់បង់ព្រៃឈើ ពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ និងជាបន្តបន្ទាប់។ ការអនុវត្តរេដ+ ប្រសិនបើការវាស់វែង ដោយពិនិត្យទាំងការកើនឡើង និងការថយចុះធៀបនឹងកម្រិតគោល មានលទ្ធផលវិជ្ជមាន នោះយើងនឹងទទួលបានថវិកាលើកទឹកចិត្ត ផ្ទុយមកវិញបើមានលទ្ធផលអវិជ្ជមាន នោះមិនទទួលបានថវិកាលើកទឹកចិត្តពីការអនុវត្តរេដ+នោះទេ។

សំណួរទី៦៖ ប្រសិនបើការបាត់បង់ព្រៃឈើបានថយចុះ តែប្រព័ន្ធជានាសុវត្ថិភាពមិនបានគោរព តើអាចទទួលបានថវិកាលើកទឹកចិត្តពីការអនុវត្តរេដ+ដែរឬទេ?

អាស្រ័យទៅលើកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ក៏ប៉ុន្តែជាធម្មតាគ្មានប្រទេសណាមួយយល់ព្រមផ្តល់ថវិកាលើកទឹកចិត្តនោះទេ ប្រសិនបើមិនបានគោរពប្រព័ន្ធជានាសុវត្ថិភាពឲ្យបានត្រឹមត្រូវ។

៤.ការពិនិត្យឡើងវិញ ពីការបំពេញតួនាទីជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ផង និងក្រុមបច្ចេកទេសផង

មានការលើកឡើងពីការព្រួយបារម្ភណ៍ពីបញ្ហាពេលវេលា និងសមត្ថភាពរបស់សមាជិក ដែលបំពេញតួនាទីជា ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ផង និងក្រុមបច្ចេកទេសផង។ ដោយឡែក សមាជិកដែលបានស្មគ្រចិត្ត បានលើកយោបល់ថា អាចចាត់ចែងពេលវេលារបស់ខ្លួនបាន ដើម្បីបំពេញតួនាទីជាសមាជិកក្រុមទាំងពីរ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត បើរកសមាជិកថ្មីមកជំនួស តើមានដំណើរការជ្រើសរើសដោយរបៀបណា ដើម្បីអាចទទួលយកបាន និងមានការទទួលស្គាល់ពីអ្នកពាក់ព័ន្ធ។ បញ្ហានេះ អាចនឹងបន្តពិភាក្សានៅកិច្ចប្រជុំលើកក្រោយ ឬ សុំយោបល់ពីកិច្ចប្រជុំក្រុមការងាររេដ+។

៥. ការពិនិត្យ និងពិភាក្សាទៅលើផែនការយន្តការលំហូរព័ត៌មាន និងការផ្តល់យោបល់ត្រឡប់ របស់ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់

ដោយហេតុថា ផែនការ និងថវិកា សម្រាប់គាំទ្រដល់សកម្មភាពចែករំលែក និងប្រមូលព័ត៌មានត្រឡប់របស់ក្រុមនីមួយៗ មានទំហំធំហួសពីលទ្ធភាពថវិកាដែលមាន និងវិសាលភាពការងាររបស់ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ លេខាធិការដ្ឋានបានផ្តល់ការណែនាំ បញ្ជាក់ពីវិសាលភាព ក៏ដូចជាគោលបំណងជាក់លាក់នៃសកម្មភាពនេះជូនដល់កិច្ចប្រជុំ។ លេខាធិការដ្ឋានក៏បានផ្តល់ជូនជាឧទាហរណ៍ នូវសកម្មភាពចាំបាច់ជាក់លាក់ជាអាទិភាព និងទម្រង់ផែនការថវិកា ដើម្បីសម្រួលដល់ការរៀបចំ។ កិច្ចប្រជុំបានយល់ព្រមធ្វើផែនការឡើងវិញ នឹងផ្ញើជូនលេខាធិការដ្ឋាននៅថ្ងៃទី៣១ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤ ដើម្បីបូកសរុប និងសុំការគាំទ្រថវិកា ពីកម្មវិធី UN-REDD។

សរុបនៃអង្គប្រជុំ

សហប្រធាន បានថ្លែងអរគុណចំពោះសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ ដែលបានចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំនេះ និងសង្ឃឹមថាក្រុមនឹងបន្តការងារយ៉ាងសកម្មក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាព ជាពិសេសការប្រឹក្សាយោបល់ជាមួយក្រុមរបស់ខ្លួន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ។

ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ បានសម្រេចថានឹងមានប្រធានដឹកនាំអង្គប្រជុំប្តូរវេននៅកិច្ចប្រជុំលើកក្រោយ ដោយគោរពតាមតារាងបញ្ជីឈ្មោះសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ ដែលលេខាធិការដ្ឋានបានរៀបចំ និងជូនភ្ជាប់ជាមួយកំណត់ហេតុនៃកិច្ចប្រជុំ។

កិច្ចប្រជុំលើកក្រោយ បានសម្រេចយកថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៨។ ប្រធានបទដែលនឹងយកទៅពិភាក្សារួមមាន៖ លក្ខខណ្ឌការងារ និងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ បទពិសោធន៍និងបញ្ហាប្រឈមរបស់សមាជិកក្រុម និងការពិនិត្យ ពិភាក្សាលើប្រធានបទនៃកិច្ចប្រជុំក្រុមការងាររេដ+ ដើម្បីជូនជាអនុសាសន៍ ឬ យោបល់។

អ្នកធ្វើកំណត់ហេតុ

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាយោបល់

កិច្ចប្រជុំលើកទី៤ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រេដ+កម្ពុជា

ទីកន្លែងប្រជុំ: សណ្ឋាគារសូហ្វីតែលភូគីត្រាភ្នំពេញ រាជធានីភ្នំពេញ

កាលបរិច្ឆេទ: ថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៨

ពេលវេលា: ៨:៣០នាទីព្រឹក - ១៧:០០ នាទី រសៀល

របៀបវារៈកិច្ចប្រជុំ

ពេលវេលា	ប្រធានបទពិភាក្សា	អ្នកសម្របសម្រួល
០៨:០០ - ០៨:៣០	- ចុះឈ្មោះអ្នកចូលរួម	- មន្ត្រីលេខាធិការដ្ឋាន
០៨:៣០ - ០៩:០០	- ការណែនាំខ្លួនអ្នកចូលរួម - ការពិនិត្យកំណត់ហេតុកិច្ចប្រជុំលើកទី៣	- សហប្រធានអង្គប្រជុំ
០៩:៣០ - ០៩:៤៥	- ***សម្រាកអាហារសម្រន់***	
០៩:០០ - ១១:០០	- ការពិនិត្យ និងពិភាក្សាទៅលើប្រធានបទ និងឯកសារពិភា ក្សាក្នុងកិច្ចប្រជុំលើកទី៣ របស់ក្រុមការងាររេដ+កម្ពុជា ○ ការធ្វើបទបង្ហាញ ○ ការពិភាក្សា	- លោក លន់ គឹមហ៊ី
១១:០០ - ១២:០០	- ការពិនិត្យឡើងវិញពីការបំពេញតួនាទី ២ ជាCG និងជាTT	- កញ្ញា ហៀង ធី
១២:០០ - ១៣:៣០	***សម្រាកអាហារថ្ងៃត្រង់***	
១៣:៣០ - ១៤:៣០	- ការពិនិត្យនិងពិភាក្សាទៅលើផែនការយន្តការលំហូរព័ត៌មាន និងការផ្តល់យោបល់ត្រឡប់របស់ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់	- លោកលន់ គឹមហ៊ី
១៤:៤០ - ១៥:០០	- ***សម្រាកអាហារសម្រន់***	
១៥:០០ - ១៦:០០	បន្តកិច្ចពិភាក្សាលើ៖ - ការពិនិត្យនិងពិភាក្សាទៅលើផែនការយន្តការលំហូរព័ត៌មាន និងការផ្តល់យោបល់ត្រឡប់របស់ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់	- លោកលន់ គឹមហ៊ី
១៦:០០ - ១៦:៤៥	- បញ្ហាផ្សេងៗ	- ប្រធានអង្គប្រជុំ
១៦:៤៥ - ១៧:០០	- **មតិបូកសរុបបិទអង្គប្រជុំ**	- **ប្រធានអង្គប្រជុំ**

កិច្ចប្រជុំលើកទី៤នៃក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រេដ+កម្ពុជា

ថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤ សណ្ឋាគារសូហ្វីតែលភូគីត្រាភ្នំពេញ រាជធានីភ្នំពេញ

បញ្ជីឈ្មោះអ្នកចូលរួម

០១	Mr. Seak Sophat	សៀកសូផាត	គ្រឹះស្ថានអប់រំ(RUPP)	016 506 888	វត្តមាន
០២	Mr. Kim Soben	គឹមសុបិន្ត	គ្រឹះស្ថានអប់រំ(RUA)	012 724 686	វត្តមាន
០៣	Mr. Rith Bun Roeun	រឹតប៊ុនរឿន	សង្គមស៊ីវិល	012 928 553	វត្តមាន
០៤	Mr. Smeun Boreyroth	ស្មឿនបូរីរដ្ឋ	សង្គមស៊ីវិល	012 637 686	វត្តមាន
០៥	Ms. Hou Kalyan (Mr. Chheng Channy)	ហ៊ូ កល្យាណ (ឆេងចន្ទី)	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ	012 839 955	វត្តមាន (ជំនួស)
០៦	Mr. Kim Narong	សូផាសុគន្ធ ណារុង្គ	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ	012 418 883	វត្តមាន
០៧	Mr. Va Moeurn	វ៉ា មឿន	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ	012 782 536	វត្តមាន
០៨	Mr. Chhith Sam Ath (Ms. Teng Rithiny)	ឈិតសំអាត (តេងរិទ្ធីនី)	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ	012 928 585	វត្តមាន (ជំនួស)
០៩	Mr. Vong Dara	វង្សតារា	សហគមន៍តំបន់ការពារ(KKH) (សមាជិកបន្ថែម)	097 727 8611/012 450 338	វត្តមាន
១០	Mr. Sar Thlay	សារថ្លៃ	សហគមន៍ព្រៃឈើ (OMC)	097 781 4199	វត្តមាន
១១	Mr. Mao Nga	ម៉ៅ ង៉ា	សហគមន៍ព្រៃឈើ (SRP)	097 912 4265	អវត្តមាន
១២	Mr. Long So Chet	ឡុងសុចែត្រ	សហគមន៍នេសាទ (KCH)	012 989 318/097 3320600	វត្តមាន
១៣	Mr. Sao Theang	សៅធាង	សហគមន៍នេសាទ(SHV)	097 358 6813	វត្តមាន
១៤	Mr. Prum Sarath	ព្រុំសារ៉ាត	សហគមន៍តំបន់ការពារ(BTB)	089 692 725	វត្តមាន
១៥	Mr. Kean Hean	គានហ៊ាន	សហគមន៍តំបន់ការពារ(KTH)	092 823 8 43/088 895 5060	វត្តមាន
១៦	Mr. Nok Ven	ណក់ វ៉ែន	ជនជាតិដើមភាគតិច(MDK)	098 756 168	វត្តមាន
១៧	Mr. Chheut Chhorn	ធឹតឈន	ជនជាតិដើមភាគតិច(BTB)	017 546 592	អវត្តមាន
១៨	Mr. Sum Sokun	ស៊ុំ សុគន្ធ	វិស័យឯកជន	015 518 111	អវត្តមាន
១៩	Mr. Lu Chu-chang	លូ ឈូចាង	វិស័យឯកជន	012 809 909	អវត្តមាន
២៤	Ms. Thy Heang	ធី ហៀង	អ្នកសម្របសម្រួល	លេខាធិការដ្ឋានរេដ+	
២៥	Ms. Duk Sireivathana	ឌុក សិរីវឌ្ឍនា	អ្នករៀបចំ	លេខាធិការដ្ឋានរេដ+	

អ្នករៀបចំ និងផ្សេងៗ				
១៩	Mr. Uy Kamal	អ៊ុយ កាម៉ាល	សហប្រធានអង្គប្រជុំ	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ
២០	Mr. Lun Kimhy	លន់ គឹមហ៊ី	អ្នកសម្របសម្រួល	លេខាធិការដ្ឋានវេដ+
២១	Ms. Pan Thida	ប៉ាន់ ធីតា	អ្នករៀបចំ	លេខាធិការដ្ឋានវេដ+
២២	Mr. Teng Huort	តេងហួត	អ្នករៀបចំ	លេខាធិការដ្ឋានវេដ+
២៣	Ms. Meas Somonika	មាសសុម៉ូនីកា	អ្នករៀបចំ	លេខាធិការដ្ឋានវេដ+

លេខរៀង ប្រធានបទ្ធរទេនសម្របសម្រួល កិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាយោបល់

០១	Mr. Seak Sophat	សៀកសុផាត	គ្រឹះស្ថានអប់រំ (RUPP)	016 506 888
០២	Mr. Kim Soben	គឹមសុបិន្ត	គ្រឹះស្ថានអប់រំ (RUA)	012 724 686
០៣	Mr. Rith Bun Roeun	រឹតប៊ុនរឿន	សង្គមស៊ីវិល	012 928 553
០៤	Mr. Smeun Boreyroth	ស្មឿនបូរីរដ្ឋ	សង្គមស៊ីវិល	012 637 686
០៥	Ms. Hou Kalyan	ហ៊ូ កល្យាណ	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ	012 839 955
០៦	Mr. Kim Narong	គីម ណារុង្គ	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិ	012 418 883
០៧	Mr. Va Moeurn	វ៉ា មឿន	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ	012 782 536
០៨	Ms. Teng Rithiny	តេងរិទ្ធីនី	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ	012 928 585
០៩	Mr. Vong Dara	វង្សតារា	សហគមន៍តំបន់ការពារ (KKH បន្ថែម)	097 727 8611/012 450 338
១០	Mr. Sar Thlay	សារថ្លៃ	សហគមន៍ព្រៃឈើ (OMC)	097 781 4199
១១	Mr. Mao Nga	ម៉ៅ ង៉ា	សហគមន៍ព្រៃឈើ (SRP)	097 912 4265
១២	Mr. Long So Chet	ឡុងសុចេត្រ	សហគមន៍នេសាទ (KCH)	012 989 318/097 3320600
១៣	Mr. Sao Theang	សៅធាង	សហគមន៍នេសាទ (SHV)	097 358 6813
១៤	Mr. Prum Sarath	ព្រុំសារ៉ាត	សហគមន៍តំបន់ការពារ (BTB)	089 692 725
១៥	Mr. Kean Hean	គានហ៊ាន	សហគមន៍តំបន់ការពារ (KTH)	092 823 8 43/088 895 5060
១៦	Mr. Nok Ven	ណក់ វ៉ែន	ជនជាតិដើមភាគតិច (MDK)	098 756 168
១៧	Mr. Chheut Chhorn	ធឹតឈន	ជនជាតិដើមភាគតិច (BTB)	017 546 592
១៨	Mr. Sum Sokun	ស៊ុំ សុគន្ធ	វិស័យឯកជន	015 518 111
១៩	Mr. Lu Chu-chang	លូ ឈូឆាង	វិស័យឯកជន	012 809 909

ការពិភាក្សាស្ដីពីជម្រើសពផ្សេងគ្នា ពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តរេដ+

កិច្ចប្រជុំលើកទី៣ក្រុមការងាររេដ+កម្ពុជា
សណ្ឋាគារ
ថ្ងៃទី២៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤

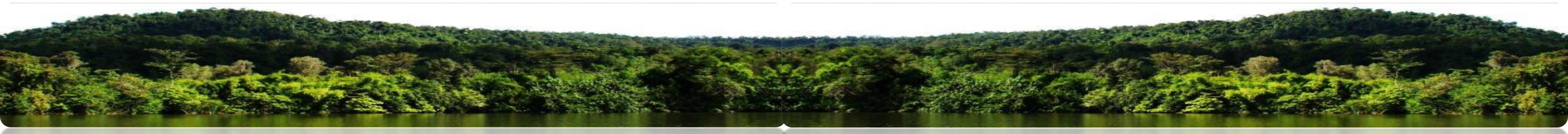

រេដ+នៅថ្នាក់ផ្សេងគ្នា
(REDD+ at different scale)

- រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង (Project)
- រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ (Subnational)
- រេដ+ថ្នាក់ជាតិ (National)

ភាគច្រើនបទពិសោធន៍ដែលមានគឺរេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង (REDD+ Project)

- គម្រោងគឺមានការយល់ដឹងគ្រប់គ្នា ដូចជាៈ រដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ
- គម្រោងងាយស្រួលពន្យល់ពីទស្សនទាន មានដែនកំណត់ និងមានអ្នកពាក់ព័ន្ធជាក់លាក់
- មិនធំហួស និងចាត់ចែងថវិកាដោយផ្ទាល់
- ងាយស្រួលរាយការណ៍ជូនអ្នកផ្តល់ជំនួយ

រេដ+នៅថ្នាក់ផ្សេងគ្នា ហេតុមានសារសំខាន់?

- ការផ្តល់ថវិកាជារឿងសំខាន់ និងការប្រើប្រាស់វិធីសាស្រ្តផ្សេងគ្នា ដែលនាំឲ្យមាន ឱកាស និងការលំបាកផ្សេងគ្នា។
- មុន COP19 ការទទួលបានថវិកា យើងមានតែទីផ្សារកាបូនស្ម័គ្រចិត្តមួយមុខប៉ុណ្ណោះ
- ក្រោយ COP19 យើងមានឱកាសច្រើនកំពុងលេចឡើង ដែលឱកាសខ្លះត្រូវការពេលវេលាច្រើនឆ្នាំ

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+

(Possible funding)

- ថវិកាពីយន្តការ UNFCCC REDD+
- ថវិកាពី Green Climate Fund
- ថវិកាពី Bilateral agreements
- ថវិកាពី Forest Carbon Partnership Facility
- ថវិកាពីទីផ្សារកាបូនស្ម័គ្រចិត្ត (Voluntary Carbon Market)
- ថវិកាពីទីផ្សារកាបូនដទៃទៀត (California, Japan, China, Korea)

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+(ត)
(Possible funding)

- ថវិកាពីយន្តការ UNFCCC REDD+
  - មិនទាន់បង្កើតនៅឡើយ ប្រហែលនៅឆ្នាំ២០២០ ជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
  - តើត្រូវអនុវត្តតាមការសម្រេច UNFCCC REDD+ ឬយ៉ាងណា?

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+(ត)
(Possible funding)

- ថវិកាពី Green Climate Fund
  - បានបង្កើតហើយប៉ុន្តែត្រូវការបង្កើតវិធានក្នុងការផ្តល់ថវិកា
  - រេដ+ត្រូវបានលើកឡើង ជាផ្នែកមួយនៃការចាប់ផ្តើម
  - ត្រូវអនុវត្តតាមការសម្រេចរបស់ UNFCCC ស្តីពី REDD+
  - កន្លងមកមានការខ្វះខាតលុយក្នុងការបង្កើតថវិកា

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+(ត)
(Possible funding)

- ថវិកាពី Bilateral agreements
  - ងាយយល់ ឧទាហរណ៍ រវាង Norway ជាម្ចាស់ជំនួយនិងប្រទេសនានា (Brazil, Guyana, Indonesia and Vietnam)
  - ភាគច្រើនត្រូវអនុវត្តតាមការសម្រេចរបស់ UNFCCC ស្តីពី REDD+

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+(ត)

(Possible funding)

- ថវិកាពី Forest Carbon Partnership Facility
  - បានបង្កើតទៅតាមក្របខណ្ឌរបស់ខ្លួន ដោយស្របតាមការសម្រេចរបស់ UNFCCC ស្តីពី REDD+
  - មានកំណត់ត្រឹម ៥ ទៅ ៨ ប្រទេសប៉ុណ្ណោះ។

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+(ត)

(Possible funding)

- ថវិកាពីទីផ្សារកាបូនស្ម័គ្រចិត្ត Voluntary Carbon Market
  - ➢ មានស្តង់ដារច្រើនផ្អែកតាមទំហំគម្រោង ទៅអនាគតប្រហែលជា ថ្នាក់ក្រោមជាតិ
  - ➢ តម្លៃប្រែប្រួលតាមតម្រូវការ និងផ្គត់ផ្គង់ ឥណទានកាបូន
  - ➢ វិធីសាស្ត្រផ្សេងគ្នា តាមការសម្រេចរបស់ UNFCCC ស្តីពី REDD+

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+ (ត)

(Possible funding)

- ថវិកាពីទីផ្សារកាបូនដទៃទៀត(California, Japan, China , Korea)
  - California: កំពុងពិភាក្សា ពីការរួមបញ្ចូលរេដ+
  - Japan: JCM កំពុងបង្កើត
  - China: មានទីផ្សារកាបូនប៉ុន្តែកន្លងមកមិនជាប់ទាក់ទងនឹងរេដ
  - Korea: មានផែនការឲ្យមានទីផ្សារកាបូនពីឆ្នាំ ២០១៥ តទៅ (មិនដឹងច្បាស់ពីតួនាទីរបស់រេដ+)

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+(គ)

(Possible funding)

- ថវិកាពី
-
- ថ
- ថវិកាពី Forest ip Facility
- ថវិកាពីទីផ្ស ntary Carbon Market)
- ថវិកា Japan, China, Korea)

ថ្នាក់ក្រោមជាតិ
និងថ្នាក់ជាតិ

ថ្នាក់គម្រោង និង
ថ្នាក់ក្រោមជាតិ

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+(គ)
(Possible funding)

- បញ្ហាត្រូវដោះស្រាយពេលខាងមុខ
  - ➢ បើតាម UNFCCC រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ គ្រាន់តែជាការបណ្ដោះអាសន្ន
  - ➢ រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិក្រោមប្រព័ន្ធទីផ្សារស្ម័គ្រចិត្ត ទំនងខុសគ្នាពី រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិក្រោមប្រព័ន្ធUNFCCC

ការស្នាក់ស្នើរបស់កម្ពុជា និងបណ្តាប្រទេសនានា ដែលអនុវត្តរេដ+

- ការអនុវត្តតាមវិធីសាស្រ្ត និងតម្រូវការផ្សេងគ្នា ក្នុងពេលតែមួយ នឹងនាំឲ្យមានការភ័ន្តច្រឡំ ក្នុងការត្រៀមលក្ខណៈ សម្រាប់រេដ+នៅថ្នាក់ជាតិ ដែលក្នុងនោះនឹងមានហានិភ័យ ចំពោះការខិតខំប្រឹងប្រែង និងការចំណាយដោយគ្មានប្រយោជន៍ និងពន្យារពេលក្នុងការចូលរួមការទទួលបានថវិកាពីរេដ+។

ការស្នាក់ស្នើរបស់កម្ពុជា និងបណ្តាប្រទេសនានា ដែលអនុវត្តរេដ+(ត)

- វិធីសាស្រ្តគម្រោងដែលមានស្រាប់ ភាគច្រើន មិនសមស្របនឹងការសម្រេច របស់ UNFCCC ។ ន្យារពេលក្នុងការចូលរួមការទទួលបានថវិកាពីរេដ+។
- គម្រោងតែងបង្កើតឡើងសម្រាប់រយៈពេលវែង(៣០ឆ្នាំ)

សំនួរសម្រាប់កម្ពុជា

- តើជម្រើសថវិកាណាមួយ ដែលអាចយកបាន?
- តើរេដ+ណាមួយ ងាយស្រួល ធ្វើទៅបាន និងស្របតាមនយោបាយ?
- តើទៅអនាគត រេដ+ណាមួយសមស្របសម្រាប់កម្ពុជា?
- បើសម្រេចយករេដ+ណាមួយ តើត្រូវធ្វើអ្វីខ្លះ?

រេដ+នៅថ្នាក់ផ្សេងគ្នា
(REDD+ at different scale)

- រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង (Project)
- រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ (Subnational)
- រេដ+ថ្នាក់ជាតិ (National)

សូមអរគុណ!

Mr. Peter Iversen

Email: peter.iversen@undp.org

Website: www.cambodia-redd.org

ឯកសារពិភាក្សា

ឯកសារពិភាក្សានេះ មានបំណងស្វែងរកការសម្រេចចិត្តទៅលើជម្រើស៣ផ្សេងគ្នា ពាក់ព័ន្ធនឹងរេដ+៖ ជម្រើសទី១)រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង (Project based REDD+) ជម្រើសទី២)រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ (Sub-national REDD+) និង ជម្រើសទី៣)រេដ+ថ្នាក់ជាតិ (National REDD+) ដោយរួមបញ្ចូលនូវការពិចារណាផងដែរពីបញ្ហាថវិកា។

ឯកសារពិភាក្សានេះមិនបានគ្របដណ្តប់នូវគ្រប់ទិដ្ឋភាពឡើយ ព្រោះថាឯកសារនេះ ផ្តល់ត្រឹមព័ត៌មានបច្ចេកទេស ប៉ុន្តែមានបំណងផ្តល់នូវការពិនិត្យមើលលើទិដ្ឋិភាពសំខាន់សម្រាប់ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត។ ឯកសារពិភាក្សានេះ ក៏បានផ្តល់នូវចំណុច វិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមានផងដែរពាក់ព័ន្ធនឹងជម្រើសនីមួយៗ និងចំណុចមិនដឹងច្បាស់ ដែលធ្វើឲ្យយើងមិនអាចព្យាករណ៍បានពីលទ្ធភាពនៃមូលនិធិរេដ+នាពេលអនាគត។

ឯកសារពិភាក្សានេះ ក៏បានបញ្ចូលបន្ថែមផងដែរនូវគំនូសបំព្រួញនៃការសម្រេចចិត្ត ដើម្បីជួយផ្តល់ជាគំនិតសម្រាប់ធ្វើការសម្រេចចិត្ត និងផ្នែកចុងក្រោយមានផ្តល់សំណួរសំខាន់ៗ ដែលផ្តោតលើភាពខុសគ្នារវាង រេដ+ផ្អែកលើគម្រោង និង រេដ+ក្របខណ្ឌអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC)។

ចំណុចវិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមាន នៃជម្រើសផ្សេងៗគ្នា

ជម្រើសទី១៖រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង (Project based REDD+)

- *ចំណុចវិជ្ជមាន*

គ្រប់គ្នាទាំងរដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ ងាយយល់ពីគម្រោង។ គម្រោងងាយស្រួលពន្យល់ពីទស្សនទាន មានដែនកំណត់ និងត្រូវការអ្នកពាក់ព័ន្ធជាក់លាក់មិនធំហួស និងចាត់ចែងថវិកាដោយផ្ទាល់។

- *ចំណុចអវិជ្ជមាន*

គម្រោងមិនត្រឹមតែចំណាយអន្តរកាលខ្ពស់ អាស្រ័យតាមទំហំប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងមានវិធានស្មុគស្មាញដោយសារតែតម្រូវការដែលភ្ជាប់ជាមួយនិងការអនុវត្តគម្រោងដូចជា: តំបន់

លេចធ្លាយ តំបន់ទ្រនាប់។ ថែមលើសពីនេះ ថវិកាទទួលបាន គឺតាមរយៈការលក់ឥណទានកាបូន ដែលបានពីទីផ្សារកាបូនស្ម័គ្រចិត្ត។ ព្យាករណ៍សម្រាប់ពេលខាងមុខឃើញថា មានការផ្គត់ផ្គង់ ឥណទានកាបូនច្រើន ប៉ុន្តែតំរូវការ មានភាពមិនច្បាស់លាស់ ដែលនឹងមានការលំបាកក្នុងការ លក់ឥណទានកាបូន និងមានបញ្ហាដល់ភាពរស់រានមានជីវិតរបស់គម្រោងរេដ+។ ម៉្យាងទៀត គម្រោងមិនអាចដោះស្រាយឬសគល់នៃកត្តាដែលនាំឲ្យបាត់បង់ និងរេចរិលព្រៃឈើ ព្រមទាំង មិនអាចផ្តល់ថវិកាដល់ការគ្រប់គ្រងដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពសំខាន់ៗ លើវិស័យព្រៃឈើឡើយ ឧទាហរណ៍ ដូចជាកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ និងកម្មវិធីស្រដៀងគ្នាដទៃទៀតរបស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងអគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលការពារអភិរក្សធម្មជាតិ។

ក្នុងករណីដែលកម្ពុជា សម្រេចយកជម្រើសទី២(រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ) ឬ ជម្រើសទី៣ (រេដ+ថ្នាក់ជាតិ)ស្របតាមក្របខណ្ឌអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ នោះគម្រោងរេដ+ដែលមានកំរិតយោង (REL) បង្កើតឡើងសម្រាប់ទីផ្សារកាបូនស្ម័គ្រចិត្ត ឬ ក្រោម យន្តការទីផ្សារកាបូនដទៃទៀត នឹងទំនងជាតម្រូវឲ្យធ្វើឡើងវិញ។ ការរក្សាគម្រោងដែលមានស្រាប់ នៅក្នុងគណនីថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឬ ថ្នាក់ជាតិ នឹងបង្កើនឲ្យមានចំណាយអន្តរកាល ដោយសារការ ត្រួតពិនិត្យ រាយការណ៍ និងការផ្ទៀងផ្ទាត់ទ្វេដង។ ដូច្នេះយើងត្រូវសម្រេច ថាតើត្រូវដោះស្រាយ ដោយរបៀបណាចំពោះគម្រោងរេដ+ដែលមានស្រាប់ ។

អ្នកផ្តល់ជំនួយ ដែលជួយផ្តល់ថវិកាដល់គម្រោងរេដ+ ទំនងជាប្តូរការអនុវត្ត ឲ្យស្របតាម វិធានដែលបានព្រមព្រៀងក្រោមក្របខណ្ឌអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីបម្រែបម្រួលអា កាសធាតុ (UNFCCC) ។

- <u>ចំណុចមិនដឹងច្បាស់</u>

វិធានរបស់UNFCCCសម្រាប់រេដ អាចនឹងមិនបើកចំហសម្រាប់ រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង (Project based REDD)ឡើយ។ ការសម្រេចនាពេលអនាគត ស្តីពីទីផ្សារកាបូន អាចនឹងអនុញ្ញាត ឲ្យមានរេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង។ បណ្តាប្រទេសមួយចំនួន នឹងគាំទ្ររេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង ក្នុងគោលបំណង ផ្តល់ភាពអាចបត់បែនបាន ទន្ទឹមនឹងនេះ បណ្តាប្រទេសដទៃនឹងជំទាស់នឹងការសម្រេចនេះ ដោយសារ មើលឃើញថា រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង មិនបានរួមវិភាគទាន ដល់ការកាត់បន្ថយបម្រែបម្រួលអាកាស ធាតុពិភពលោក។

ជម្រើសទី២៖រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ(Sub-national REDD+)

រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ អាចជាវិធានការបណ្ដោះអាសន្ន ដែលអនុញ្ញាតក្រោមវិធានរេដ+ របស់ UNFCCC។ ក្នុងខណៈពេលបណ្ដោះអាសន្ន និងរេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ មិនទាន់បានកំណត់ រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ គួរគ្របដណ្ដប់យ៉ាងតិច ខេត្តណាមួយ ឬ ទិដ្ឋភាពព្រៃទាំងមូល (Forest Landscape) *ដែលគ្របដណ្ដប់ខេត្តជាច្រើន។ ដោយយោងតាមវិធាន រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ទាមទារឲ្យមានការត្រួតពិនិត្យព្រៃឈើកំរិតជាតិ ក្នុងគោលបំណងការពារការលេចធ្លាយ។ ជាមួយនឹងការអនុវត្ត រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ប្រទេសនីមួយៗត្រូវមានផែនការ ប្ដូរទៅអនុវត្ត រេដ+ថ្នាក់ជាតិ។*

- *ចំណុចវិជ្ជមាន*

អនុញ្ញាតឲ្យមានគណនី និងប៉ាន់ប្រមាណលទ្ធផលលើតំបន់ដែលមានផ្ទៃដីតូចជាងទឹកដីរបស់ជាតិ។ រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ អាចធ្វើឲ្យងាយស្រួលក្នុងការអនុវត្ត ឧទាហរណ៍ៈ ការបែងចែកផលប្រយោជន៍។ អនុវត្តតាមវិធាន UNFCCC *ប្រវត្តិនៃការបំភាយឧស្ម័នអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីបង្កើតកម្រិតយោង និងពុំមានការទាមទារបន្ថែម ដើម្បីដោះស្រាយបន្ថែមដូចរេដ+ផ្អែកតាមគម្រោងឡើយ។*

អ្នកផ្ដល់ជំនួយ និងមូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង (Green Climate Fund) *មានបំណងគាំទ្រយ៉ាងខ្លាំង ដល់ប្រទេសមួយចំនួន ឲ្យប្ដូរមកអនុវត្តតាមវិធានទាំងស្រុង ដែលបានព្រមព្រៀងដោយ* UNFCCC *។ ការគាំទ្រនេះ រួមបញ្ចូលទាំងការអនុវត្ត រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឬ លើតំបន់ព្រៃឈើទាំងមូល ដែលគ្របដណ្ដប់ខេត្តច្រើន ដែលកាន់តែទាក់ទាញថែមទៀតសម្រាប់ម្ចាស់ជំនួយ។*

- *ចំណុចអវិជ្ជមាន*

ដោយសារតែការត្រួតពិនិត្យទាមទារធ្វើនៅកម្រិតជាតិ ដូច្នេះភាពខុសគ្នារវាងថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ គឺគណនី និងការបែងចែកផលប្រយោជន៍នូវលទ្ធផល។ កម្រិតយោងនឹងគ្របដណ្ដប់ តែលើតំបន់នៃថ្នាក់ក្រោមជាតិ ហើយលទ្ធផលពីក្រៅតំបន់ថ្នាក់ក្រោមជាតិ នឹងមិនត្រូវបានយកមកពិចារណាឡើយ មានន័យថាឥណទានកាបូនឌីអុកស៊ីត (CO_2) *ដែលបានពីការកាត់បន្ថយការរេចរិលព្រៃឈើ ក្រៅតំបន់ថ្នាក់ក្រោមជាតិ មិនត្រូវបានប្រកាស(គណនា) ប៉ុន្តែការលេចធ្លាយនឹងត្រូវបានយកមកគណនា។ នេះជាការគិតគូរតែលើចំណុចអវិជ្ជមាន ដោយមិនបានទទួលផលប្រយោជន៍ ពីចំណុចវិជ្ជមានឡើយ។*

▪ *<u>ចំណុចមិនដឹងច្បាស់</u>*

ដោយសាររេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ជាជំរើសបណ្តោះអាសន្ន ដូច្នេះនៅមិនច្បាស់ថាតើឥណទានកាបូន ដែលបង្កើតឡើងដោយរេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយទីផ្សារកាបូនកាតព្វកិច្ចសាកល ឬ រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ គ្រាន់តែជាសកម្មភាពសាកល្បងបង្ហាញ សម្រាប់ការគាំទ្ររបស់ម្ចាស់ជំនួយប៉ុណ្ណោះ?

ជម្រើសទី៣៖រេដ+ថ្នាក់ជាតិ(National REDD+)

តាំងពីពេលចាប់ផ្តើមដំបូង UNFCCC REDD+ *ត្រូវបានពិព៌ណនាថាជាការរួមវិភាគទានរបស់ជាតិ សម្រាប់ការកាត់បន្ថយបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុពិភពលោក ដោយមានគណនីជាតិសម្រាប់កំណត់ការបំភាយ ឬ ស្រូបឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដោយប្រៀបធៀបនឹងកម្រិតយោងជាតិ និងផ្តល់មកវិញនូវការលើកទឹកចិត្តដោយប្រព័ន្ធអន្តរជាតិ សម្រាប់ប្រទេសចូលរួមដែលបានបង្កើត និងរាយការណ៍ពីលទ្ធផលជាវិជ្ជមាន។*

▪ *<u>ចំណុចវិជ្ជមាន</u>*

ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យជាតិនឹងធ្វើឲ្យប្រាកដថា លទ្ធផលទាំងអស់ដែលសម្រេចបានដោយប្រទេសខ្លួនពិតជាបានរួមវិភាគទាន ដោយមិនចាំបាច់មានប្រព័ន្ធគណនី ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាលេចធ្លាយនៅថ្នាក់ជាតិឡើយ។ អនុវត្តតាមវិធាន UNFCCC *ប្រវត្តិនៃការបំភាយឧស្ម័នអាចនឹងត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ការបង្កើតកំរិតយោង និងមិនមានការទាមទារបន្ថែម ដើម្បីដោះស្រាយដូចគម្រោងនោះទេ។*

ហិរញ្ញវត្ថុរេដ+នៅថ្នាក់ជាតិ អាចរួមវិភាគទានដល់សេចក្តីត្រូវការកម្រិតគោលនយោបាយដើម្បីសម្រេចលទ្ធផលនានា ឧទាហរណ៍ ការអនុវត្តកម្មវិធីជាតិ ដូចជាកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិជាដើម។

អ្នកផ្តល់ជំនួយ និងមូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង (Green Climate Fund)*មានបំណងគាំទ្រយ៉ាងខ្លាំង ដល់ប្រទេសមួយចំនួន ឲ្យប្តូរមកអនុវត្តតាមវិធានទាំងស្រុង ដែលបានព្រមព្រៀងដោយ* UNFCCC*។ កន្លងមកមានប្រទេសពីរ ឬ បីប៉ុណ្ណោះ ដែលអនុវត្តតាមទិសដៅនេះ ប៉ុន្តែរេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង* (Project based REDD+) *បានអនុវត្តនៅប្រទេសជាច្រើន ដោយសារនេះជាជម្រើសតែមួយគត់ ដែលមានភាពងាយស្រួលជាងព្រោះវាស្ថិតក្រោមគម្រោង ។*

▪ *<u>ចំណុចអវិជ្ជមាន</u>*

លទ្ធផល និងផលប្រយោជន៍ ត្រូវបានភ្ជាប់ជាមួយនឹងការអនុវត្តថ្នាក់ជាតិ ដែលនឹងត្រូវរួមបញ្ចូលអ្នកពាក់ព័ន្ធជាច្រើន នឹងធ្វើឲ្យការអនុវត្តមានភាពស្មុគស្មាញ។

- <u>ចំណុចមិនដឹងច្បាស់</u>

ការចរចារស្តីពីកិច្ចព្រមព្រៀងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុក្រោយឆ្នាំ២០២០ កំពុងបន្ត និងការរួមបញ្ចូលរេដ+ នៅមិនទាន់ដឹងច្បាស់ ប៉ុន្តែមានការគាំទ្រដោយប្រទេសភាគច្រើន។ សំនួរភាគច្រើនចោទសួរថាតើរេដ+នឹងត្រូវផ្តល់ថវិកាដោយរបៀបណា? ជាថវិកា ឬ ជាទីផ្សារកាបូន ឬ ជាជាការរួមគ្នាទាំងពីរ។ ភាគច្រើនទំនងជាការផ្តល់ថវិកា ដោយអ្នកផ្តល់ជំនួយ ទៅបណ្តាប្រទេស ផ្អែកតាមលទ្ធផលរេដ+សម្រាប់មុនឆ្នាំ២០២០។

គំនូសបំព្រួញនៃការសម្រេចចិត្ត

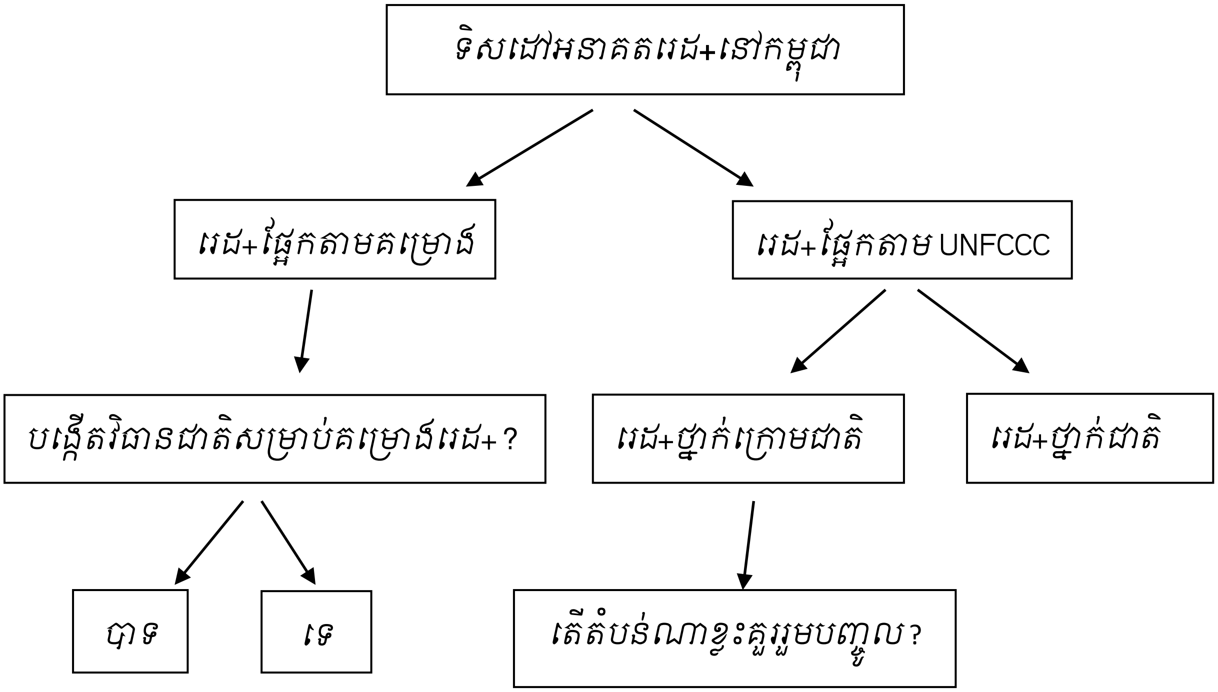

ហេតុអ្វីសំនួរទាំងនេះមានសារសំខាន់

វិធីសាស្ត្រ និងវិធានរេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង និងរេដ+តាមវិធានUNFCCC មានភាពខុសគ្នាដូច្នេះការកសាងសមត្ថភាពត្រូវឆ្លើយតបតាមវិធីសាស្ត្រ និងវិធានទាំងនោះ បើមិនដូច្នេះទេ យើងនឹងបង្កឲ្យមានការភ័ន្តច្រឡំ ដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធ។

ប្រសិនបើកម្ពុជាយឺតយ៉ាវក្នុងការសម្រេចចិត្តត្រៀមខ្លួនចូលរួមតាមវិធាន UNFCCC ការពន្យារពេលនៃការសម្រេចចិត្តនេះ និងការបង្កើតបន្ថែមរេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង នឹងបង្កឲ្យភាពស្មុគស្មាញបន្ថែមទៀត។

បញ្ហាសំខាន់មួយទៀតគឺកម្រិតយោង។ កម្រិតយោងគឺជាការបំភាយនាពេលអនាគត ដែលត្រូវប្រៀបធៀប និងជាពិសេស ពាក់ព័ន្ធនិងរេដ+។

ដោយសារការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រខុសគ្នាក្នុងការកំណត់កម្រិតយោង នោះនឹងមិនមានន័យអ្វីឡើយ ប្រសិនបើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងកម្រិតយោងរបស់រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង។ ការធ្វើសមាហរណកម្មគម្រោងទៅក្នុង រេដ+ថ្នាក់ជាតិ ឬ រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ មានការលំបាក។ ការចែករំលែកកម្រិតយោង UNFCCC រវាងគម្រោងរេដ+ផ្សេងគ្នា និងការអនុវត្តនៅថ្នាក់ជាតិ អាចធ្វើទៅបាន ប៉ុន្តែមិនអាចបង្កើនកម្រិតយោងសរុបបានឡើយ។

ទាំងរេដ+តាមគម្រោង និងរេដ+ UNFCCC មិនអនុញ្ញាតឲ្យគណនាទ្វេដងបានឡើយ មានន័យថា ការកាត់បន្ថយការបំភាយតែមួយដូចគ្នា មិនអាចលក់ ឬ ទទួលរង្វាន់ទ្វេដងឡើយ។ ទាំងនេះនឹងនាំឲ្យមានសំនួរថា តើត្រូវរក្សាទុក ការត្រួតពិនិត្យគម្រោង ការរាយការណ៍ និងការផ្ទៀងផ្ទាត់ ដែលជាចំណាយបណ្ដោះអាសន្ន ព្រោះឥណទាននឹងផ្ដល់តាមរយៈ UNFCCC តែមួយប៉ុណ្ណោះ។

United Nations Framework Convention on Climate Change

UNFCCC REDD-plus

Phnom Penh, Cambodia, January 2014

Dirk Nemitz, Associate Programme Officer

UNFCCC secretariat, MDA programme

The way to Bali

- 2002: Avoided deforestation was not included in the CDM (only afforestation/reforestation)
- 2005: “Reducing emissions from deforestation in developing countries” introduced to COP 11 agenda by PNG, Costa Rica and 8 supporting countries
- 2007: COP 13 in Bali adopts decision 2/CP.13 and lays the foundation for REDD-plus

The way to Cancun

- 2009: Copenhagen decision 4/CP.15
- 2010: Cancun decision 1/CP.16:
  - 5 REDD-plus activities
  - Elements: national strategy, RL, NFMS, SIS
  - Safeguards
  - Phased approach, national level

The way to Warsaw

- 2011: Durban 2/CP.17 on results-based REDD-plus finance
- 12/CP.17 on:
    - guidance for safeguards IS, summary
    - Modalities for RLs
- 2012: Doha decision 1/CP.18 (work programme on results-based finance, and coordination of support)

NFMS

- NFMS in line with IPCC guidance and guidelines, and in the context of adequate and predictable support
- Provide data and information that are transparent, consistent over time, and suitable for MRV
- Building upon existing systems while being flexible and allowing for improvement, reflecting the phased approach

Timing & Frequency of Safeguards Summary

- Opens a new channel to provide the summary (REDD Web Platform)
- Timing: after start of implementation of activities 1/CP.16, paragraph 70
- Frequency: in line with national communications (and voluntarily via the REDD Web Platform)

Drivers of deforestation and forest degradation

- Encourages Parties, organizations and the private sector to take action to reduce the drivers
- Also encourages to continue work to address drivers, and to share information
- Further encourages developing country Parties to take note of the information shared

Technical assessment of reference levels

- Technical assessment is a MUST (starts a new process at UNFCCC)
- Invites Parties and relevant international organizations to support capacity-building for development and assessment of RLs (areas may be identified in TAs)

MRV

- Consistent with UNFCCC methodological guidance, data & information transparent, and consistent with RL
- Results to be provided via BURs in technical annex (voluntarily and in the context of results-based payments), expressed in tonnes CO2 eq per year
- Two additional LULUCF experts in TTE for ICA, to develop a technical report, including their analysis of the technical annex and areas for technical improvement

Coordination of support

- Invites interested Parties to designate a national entity or focal point
- Liaison with secretariat, and may be nominated to receive and obtain results-based payments
- Encourages national focal points to meet on a voluntary basis in order to discuss needs and functions in order to address issues related to the coordination of support
- Meeting may seek input, incl. from international orgs.

Results-based finance (1 of 2)

- Connects results-based finance to MRV, safeguards summary
- Encourages financing entities, including GCF in a key role, to channel adequate and predictable results-based finance in a fair and balanced manner
- Also encourages to apply UNFCCC methodological guidance (Requests for GCF!)

Results-based finance (2 of 2)

- Establishes information hub on REDD Web Platform, to publish information on the results and corresponding results-based payments

- Secretariat to organize expert meeting in 2014

Implications (1 of 2)

- New guidance on NFMS, SGs, Drivers, TA of RLs and MRV provides clarity
- RLs can be submitted to UNFCCC for facilitative, non-intrusive, technical exchange (and updated), expert nomination
- Information on SGs, drivers, national strategies, etc. can be submitted to UNFCCC
- REDD Web Platform and technical discussion forum

Implications (2 of 2)

- Invites Parties and relevant international organizations to support capacity-building for development and assessment of RLs
- REDD Parties may designate a national entity or focal point to serve as a liaison with UNFCCC, and may also be nominated to obtain results-based payments
- Finance decision with a clear signal to the GCF, and others, to collectively channel adequate and predictable results-based finance in a fair and balanced manner

Thank you for your attention!

Questions? **dnemitz@unfccc.int**

Websites:

1) http://unfccc.int/redd

2) http://www.unfccc-redd-forum.net/